

Uit het leven gegrepen

de clash tussen alfa, bèta en gamma

Ilse Joostens (België)

Lang geleden, op een druilerige namiddag, was de docent Frans op de technische hogeschool, een fervent museumbezoeker en operatiefhebber, tijdens de les aan het uitweiden over zijn bezoek aan een tentoonstelling in Brussel rond de werken van de surrealistische Belgische kunstschilder René Magritte. Eén van zijn bekendste schilderijen, zei hij, toont een pijp met daaronder 'Ceci n'est pas une pipe'. "Maar dat begrijpen jullie toch niet", vervolgde hij droogjes zijn betoog, waarna hij weer verder ging met de les. Daarmee was (weinig subtiel) duidelijk gemaakt dat hij eigenlijk op ons neerkeek – wij waren immers maar domme bètastudenten en vooral cultuurbarbaren aan wie al dat moois nu eenmaal niet besteed was. Het is helaas geen alleenstaand feit. Ondanks de constante roep om meer technisch geschoolden en de 'nijpende tekorten' op de arbeidsmarkt is en blijft onze maatschappij allesbehalve vriendelijk voor haar Willie Wortels.

Het watervalsysteem, nee niet de Niagara...

Ondanks de vele onderwijshervormingen en de recente aandacht voor STEM-vakken is het Belgisch secundair onderwijs van oudsher het toneel van de betere afvalrace. Als je, destijds toen ik een jaar of twaalf was, jezelf in het lager onderwijs tot de betere leerlingen mocht rekenen, dan was het een uitgemaakte zaak dat je naar een algemeen vormende middelbare studierichting zou doorstromen. Een meerderheid van mijn klasgenootjes ging dus die richting uit en het waren vooral de minder goed presterende leerlingen, de 'dommeriken' zeg maar, die verder gingen richting technisch en secundair beroepsonderwijs. Maar in een algemeen vormende richting aangekomen was je hachje nog niet gered en begon de afvalrace pas echt. Het was al pijnlijk als je niet goed kon meekomen

en van de Latijnse of de Moderne moest afvallen naar de Economische, maar het werd pas helemaal rampzalig als je godbetert verbannen werd naar het technisch onderwijs. Gelukkig is dat wrede lot mij bespaard gebleven – veni, vidi, vici!

Dit 'watervalsysteem' houdt een vicieuze cirkel in stand omdat door de instroom van minder goede leerlingen het onderwijsniveau in het technisch onderwijs daalt, waardoor de algemene waardering voor techniek zakt en ouders hun meer begaafde kinderen eerder naar het algemeen vormend onderwijs proberen te sturen, ook al hebben ze interesse voor techniek. De afdankertjes van het technisch onderwijs verkassen op hun beurt dan weer naar het beroepsonderwijs. Men gaat er ook nog steeds van uit dat afgestudeerden uit het technisch onderwijs minder kans van slagen hebben in het hoger onderwijs, waardoor vooral algemeen gevormden, niet gehinderd door enige praktische technische voorkennis, instromen in de hogere technische richtingen aan hogescholen en universiteiten. Daar werden we dan weer murw geslagen met een berg theorie. Naast al de dubbel-, tripel- en kringintegralen, differentiaalvergelijkingen en andere ongein waren we praktisch gezien misschien nog wel in staat om pak 'm beet een distributiekabel te berekenen, maar in de praktijk kregen we zo'n ding nooit in zijn natuurlijk habitat te zien. En nee, Magnefix is geen figuurtje uit een Asterix-album! Ondanks mijn hooggespannen verwachtingen waren dat toch wel de saaiste jaren van mijn leven.

Een blik techneuten

Het is een mooi moment in een mensenleven als je uiteindelijk al dan niet 'met lof' afstudeert en je met je kersvers diploma staat te pronken op de plechtige proclamatie. De zéér harde realiteit echter is dat je, tenzij je geluk hebt, de dag na de proclamatie geen succes-

GERELATEERDE PRODUCTEN

- > **VFD-Tube Clock with ESP32 DevKit-C incl. Acrylic Case (170573-71)**
www.elektor.nl/vfd-tube-clock-with-esp32-devkit-c-incl-acrylic-case-170573-71
- > **Nixie Bargraph Thermometer (Kit | 170589-71)**
www.elektor.nl/nixie-bargraph-thermometer-170589-71

volle student meer bent
maar gewoon een werkloze loser.

De bedrijfswereld die tegenwoordig meer en meer lijkt te draaien rond boekhouders, 'mennedzjers', economen, opportunisten, 'adviseurs' en andere witteboorden-criminelen, is eveneens niet echt vriendelijk voor de technisch georiënteerde medemens. We kunnen ons wel eens verkneukelen over de wollige en dure woorden of de minachtende uitdrukkingen welke nog al eens door het topmanagement worden gebezigd, maar uitlatingen als "dat lossen die sleutelaars wel op", of "laten we een blik technenuten opentrekken" getuigen niet van veel respect [1]. Deze onderwaardering voor technici komt op humoristische wijze uitgebreid aan bod in de Britse sitcom 'The IT Crowd' van de Ierse regisseur Graham Linehan. Als voormalig systeembeheerder bij een niet nader genoemde toko moet ik helaas bekennen dat er heel wat waarheid schuilt in de knotsgekke belevenissen van Roy Trenneman and Maurice Moss – zo herkenbaar en een echte aanrader!

Het sprookje van het bèta-tekort

Al jaren worden we om de oren geslagen met de litanie dat er een tekort zou zijn aan technische profielen en ingenieurs [2]. In België staan deze functies al jaar en dag op de lijst van de zogenaamde knelpuntberoepen. Als er echt een groot tekort aan dergelijke profielen zou zijn, dan zou je verwachten dat in het kader van de marktwerking de lonen en voordelen voor technici aan de hoge kant zouden liggen. Niets is echter minder waar: veel technische jobs in België zijn inhoudelijk ondermaats en met een standaard nine-to-five kantoorjob, inclusief kopietjes maken, koffie zetten en plantjes water geven, kun je makkelijk een stuk meer verdienen dan met een baan als servicetechnicus. Je hoeft dan ook niet in een muf kot te kruipen, zonder daglicht en met een ronkende TL-buis boven je hoofd.

Ook de hogere technische profielen liggen niet echt goed in de markt. Een kennis van me, *Senior Electronics Hardware Engineer* bij een eveneens niet nader genoemde high-tech toko moest het na jaren trouwe dienst, ter gelegenheid van een personeelsfeestje, stellen met een ingelijst getuigschrift en een bos bloemen als bedankje voor zijn inzet. Niet echt om over naar huis te schrijven dus, zeker in vergelijking met de bonussen en loonsverhogingen die op regelmatige basis toegekend werden en worden aan managers en verkopers.

Ik sluit dan ook af met het bekende adagium "Why be a(n) engineer/scientist if you can be his boss?" ◀

200455-01

Vragen of opmerkingen?

Hebt u vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit artikel? Stuur een e-mail naar de auteur of naar de redactie van Elektor, via redactie@elektor.com.

Een bijdrage van

Tekst: Ilse Joostens (België)

Redactie: Eric Bogers

Layout: Giel Dols

WEBLINKS

[1] **Bullshit Generator:** <https://bullshit.takovermeulen.eu/>

[2] **Het sprookje van het bèta-tekort:** www.beteronderwijsnederland.nl/blogs/2009/02/het-sprookje-van-het-beta-tekort/